

Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar

Şapka Kanunu

Nedenleri

- Türk milletinin içteki modernleşmesini dışa yansıtmak
- Toplumda kıyafet birliğini sağlamak
- Bütün anlam ve görünüşüyle çağdaş bir toplum oluşturmak

Atatürk şapkayı ilk olarak Kastamonu'da tanıttı. Atatürk'ün Şapka Kanunu çıkarılmadan önce Kastamonu gezisine şapka ile gitmesi, halka örnek olmak ve halkın tepkisini ölçmek içindir.

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

- Halkçılık
- İnkılapçılık

Kılık Kıyafet Kanunu

Şapka inkılabı toplum tarafından benimsenince 1934'te Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun çıkarıldı. Bu Kanun ile de hangi din ve mezhepten olursa olsun ibadethanelerin dışında, dinî kıyafetle gezmeleri yasaklandı. Böylelikle giyim kuşam konusundaki kargaşaya son verilerek milli birlik ve beraberlik güçlendirdi.

Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması

Nedenleri

Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde İslam dininin birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularını geliştiren ve toplumla devlet arasında uzlaştırıcı bir rol üstlenen tekke, zaviye ve tarikatların;

- Zamanla uzlaştırıcı rolünden uzaklaşıp birlik ve beraberlik duygusunu zayıflatmaya başlaması
- Bu kurumlardaki kişilerin şahsi menfaatleri için halkın dinî duygularını istismar etmeye başlaması
- Millî Mücadele yıllarında yabancı ajanlar, bazı tekkelere sızıp ve bu tekke üyeleri üzerinden halkı isyana teşvik etmesi

Sonuçları

- Toplumsal alanda çağdaşlaşma ve laikleşme adına önemli bir adım atıldı.
- İnsanların dini duygularını sömüren ve gerçek amacından uzaklaşmış tekke ve zaviyeler kapatıldı.
- Şeyh, derviş, dede ve mürit gibi unvanların kullanılması ve bunlarla ilgili elbiselerin giyilmesi ve muskacılık gibi dini duyguların istismar edildiği uygulamalar yasaklandı.
- Büyük din âlimleri ve padişahların türbeleri dışındaki türbeler kapatıldı.

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

- Laiklik
- Halkçılık
- İnkılapçılık

Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişiklikler

Nedenleri

Türklerin kullandığı hicri ve Rumi takvim ile Avrupalıların kullandığı miladi takvimdeki gün ve tarihler arasındaki farklılıklar, rakamların, hafta sonunun ve ölçülerin farklı olması ticari ilişkileri zorlaştırıyordu. Bundan ötürü;

- Batılı ülkelerle yaşanan ekonomik ve sosyal sıkıntıları gidermek
- Çağdaş ve modern bir devlet yolunda ilerlemek
- Ülke içinde birlik sağlamak, ikilik ve kargaşaları önlemek

Değişiklikler sonucunda, Hicri ve Rumi takvim yerine Miladi takvimi, Arap rakamları yerine uluslararası rakamları, okka, arşın, endaze yerine kilogram, metre, litre kullanılmaya başlandı. Ayrıca hafta sonu tatili cuma günü yerine cumartesi öğleden sonra ve pazar gününe alındı.

Değişikliklerin Sonuçları

- Çağdaşlaşma yolunda önemli adımlar atıldı.
- Avrupalı ülkelerle yaşanan ticari sorunlar çözüldü.
- Toplumda yaşanan bazı ikilikler ortadan kalktı.

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

- İnkılapçılık

Şeyhmus Yüce - www.sosyalbilgiler.biz

Şeyhmus Yüce - www.sosyalbilgiler.biz

Şapka Kanunu

Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması

Miladi Takvim

Uluslararası Rakamların Kabulü

Belediye Seçimleri (Kadın)

Ölçü Birimlerinde Değişiklik

Muhtarlık Seçimleri (Kadın)

Soyadı Kanunu

Kılık Kıyafet Kanunu

Milletvekili Seçimleri (Kadın)

Hafta Sonu Tatilinin Değiştirilmesi

25 Kasım 1925

30 Kasım 1925

1 Ocak 1926

1928

1930

1931

1933

1934

3 Aralık 1934

5 Aralık 1934

1935

Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar

Soyadı Kanunu

Nedenleri

Osmanlı'da soyadı yoktu. Genellikle insanlar aile unvanlarına, baba adlarına, mesleklerine, doğdukları şehirlere veya fiziksel özelliklerine göre çağrılırdı. (Ali oğlu Mehmet) Bu durum;

- Askerlik
- Eğitim
- Mahkeme
- Miras

işlemleri başta olmak üzere tüm resmi işlerde karışıklık çıkıyordu.

Sonuçları

- Resmi işlerde yaşanan karışıklıklar çözüldü.
- Ayrıcalık belirten ağa, hacı, hafız, hoca, molla, efendi, bey, beyefendi, paşa gibi lakap ve unvanların resmi işlerde kullanılması yasaklandı.
- Ayrıcalık belirten unvanların yasaklanmasıyla toplumsal eşitlik sağlandı.
- Türkçe olmayan kelimelerin soy isim olarak kullanılmasının önüne geçerek milli kimlik korundu.
- TBMM tarafından Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verildi.

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

- Halkçılık
- Milliyetçilik
- İnkılapçılık

Çağdaş Türk Kadını

Millî Mücadele yıllarında da kadınlar erkeklerle birlikte vatan savunmasında görev almışlardır. Ancak kadınlar toplumsal ve ekonomik hayatta erkeklerden çok daha az haklara sahipti.

"Bizim toplumumuz için ilim ve fen gerekli ise bunları hem erkek ve hem de kadınlarımızın öğrenmesi gerekir. Kadınlarımız da fen ilimlerine sahip olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün eğitim kademelerinden geçeceklerdir. Sonra kadınlar sosyal hayatta erkeklerle beraber yürüyerek birbirine yardımcı ve destekçi olacaklardır." diyen Atatürk, bu düşüncesini gerçekleştirmek adına 1924'te hazırlanan Anayasa'ya ilköğretimin kadın ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu olduğunu belirten madde eklendi. Böylece kadınlara eğitim ve kültür alanında kendini geliştirme imkânı verildi.

1926 yılında çıkarılan Medeni Kanun ile kadınlar; evlenme, boşanma, miras ve istedikleri mesleği yapma gibi konularda erkeklerle aynı haklardan yararlanmaya başladı. Böylece sosyal ve ekonomik hayatta da kadın-erkek eşitliği sağlanmış oldu. Ancak Türk Medeni Kanunu ile kadınlar siyasi haklarını elde edememişti.

Türk Kadınlara Verilen Siyasi Haklar

- 1930'da kadınlara belediye seçimlerinde seçme hakkı verildi.
- 1933'te kadınlara muhtarlık seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verildi.
- 1934'te kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.

Böylece kadınlar siyasal alanda da erkeklerle eşit haklara sahip oldu. 1935 yılında yapılan seçimlerde 18 kadın, milletvekili seçildi.

Not: Türk kadını dünyadaki birçok ülkeden önce siyasi haklarını elde etmiştir.

Hangi Atatürk ilkesiyle ilgilidir?

- Cumhuriyetçilik
- Halkçılık
- İnkılapçılık

Şeyhmus Yüce - www.sosyalbilgiler.biz

Şapka Kanunu

Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması

Miladi Takvim

Uluslararası Rakamların Kabulü

Belediye Seçimleri (Kadın)

Ölçü Birimlerinde Değişiklik

Muhtarlık Seçimleri (Kadın)

Soyadı Kanunu

Kılık Kıyafet Kanunu

Milletvekilliği Seçimleri (Kadın)

Hafta Sonu Tatilinin Değiştirilmesi

25 Kasım 1925

30 Kasım 1925

1 Ocak 1926

1928

1930

1931

1933

1934

3 Aralık 1934

5 Aralık 1934

1935